

Ilmestyskirja 5

Ilm. 3:14-23

Olemme tässä Alusta alkaen -ohjelmassa selittämässä Ilmestyskirjaa. Viime kerralla pääsimme 3. luvun puoliväliin.

Kolmannessa luvussa jatkuvat Vähä-Aasian seitsemälle kristilliselle seurakunnalle osoitetut kirjeet, jotka ylösnoussut Jeesus saneli Johannekselle, jotta hän lähettäisi ne noille seurakunnille, niissä ääneen luettaviksi. Seuraavaksi on vuorossa kirje Laodikean seurakunnalle.

Kirjeen alku

Se alkaa näin:

Laodikean seurakunnan enkelille kirjoita: "Näin sanoo Aamen, uskollinen ja luotettava todistaja, Jumalan luomakunnan alku"

Kuten muutkin seitsemästä kirjeestä, tämäkin on osoitettu yksittäisen seurakunnan eli tässä tapauksessa Laodikeassa olevan seurakunnan "enkelille".

Se tarkoittaa sitä, että kristillinen seurakunta ei Ilmestyskirjan mukaan ole pelkästään maanpäällinen ihmisyhteisö. On se sitäkin. Sen vartauskuvana Ilmestyskirjan kuvastossa ovat seitsemän kultaista lampunjalkaa, joiden keskellä Johannekselle ilmestynyt Kristus käyskenteli. Ne tarkoittavat juuri noita Vähä-Aasian seitsemää eri maantieteellisessä paikassa sijainnutta seurakuntaa. Mutta niiden lisäksi näitä seurakuntia edustavat näyssä myös seitsemän tähteä, jotka Kristuksella oli kädessään. Ne ovat samalla myös noita seurakuntia edustavia taivaallisia enkeleitä.

Jos tämän apokalyptiseen eli näkyihin liittyvän kielen yrittää kääntää normaalimmalle kielelle, niin sen voisi tehdä sanomalla, että seurakunnat ja niistä muodostuva kirkko ovat hengellinen instituutio, ikäänkuin "Jeesuksen kädessä". Siitä huolimatta, että se on myös maallinen organisaatio. Mutta nyt näkökulma on "enkelillinen" eli hengellinen. Kyse oli siitä, mitä Laodikean seurakunnalle kuului hengellisessä mielessä. Sitä se ei itse pystynyt näkemään, mutta Kristus pystyi.

Tuo "Aamen, uskollinen ja luotettava todistaja, Jumalan luomakunnan alku", joka tässä puhuu, on tietysti Jeesus Kristus. Hän arvioi Laodikean kaupungissa olevaa seurakuntaansa, tuomitsee, kehottaa ja armahtaa.

Laodikean kaupungista

Laodikean kaupunki oli, kuten muukin Vähä-Aasia, roomalaisten hallussa, ollut jo vuodesta 133 eKr. Siellä oli paljon roomalaisia business-ihmisiä ja tietysti myös kreikkalaisia. Siellä

oli myös vaikutusvaltainen juutalainen yhteisö. Kaupunki oli rikastunut kaupan ja kangasteollisuuden ansiosta.

Laodikean kristillinen seurakunta oli luultavasti Paavalin työtovereiden perustama, joskus 50- tai 60 –luvulla jKr. Ainakin Epafras –niminen saarnaaja oli ollut siellä seurakuntaa perustamassa. Kolossalaiskirjeen mukaan Laodikean kristityt kokoontuivat Nympha –nimisen naisen talossa (ks. Kol. 4:12-17).

Ulkonaisesti seurakunnalla meni hyvin. Laodikeassa ei ollut kristittyjen vainoja. Myöskin suhde juutalaisiin vaikutti olevan kunnossa. Edes harhaoppisista ei ollut sellaista riesaa samassa mielessä kuin muutamissa muissa Vähä-Aasian seurakunnissa, joille Kristus Johanneksen näkyjen kautta kirjeensä lähetti.

Kirjeen maalaama kuva pidoista

Minä tiedän sinun tekosi: sinä et ole kylmä etkä kuuma. Kunpa olisitkin joko kylmä tai kuuma! Mutta sinä olet haalea, et kuuma etkä kylmä, ja siksi minä oksennan sinut suustani. Sinä kerskut, että olet rikas, entistäkin varakkaampi, etkä tarvitse enää mitään. Et tajua, mikä todella olet: surkea ja säällittävä, köyhä, sokea ja alaston. Annan sinulle neuvon: osta minulta tulella puhdistettua kultaa, niin tulet rikkaaksi, osta valkoiset vaatteet ja pue ne yles, niin häpeällinen alastomuutesi peittyi, osta silmävoidetta ja voitele silmäsi, niin näet. Jokaista, jota rakastan, minä nuhtelen ja kuritan. Tee siis parannus, luovu penseydestäsi! Minä seison ovella ja kolkutan. Jos joku kuulee minun ääneni ja avaa oven, minä tulen hänen luokseen, ja me aterioimme yhdessä, minä ja hän (Ilm. 3:15-20).

Nämä Kristuksen sanat Laodikean seurakunnalle ovat näky, jonka näyttämönä on antiikin aikaiset ylhäisön pidot. Niissä tarjottiin virkistävää juomaa, esimerkiksi raikasta vettä tai viiniä. Sen virkistävyys perustui siihen, että juoma oli raikkaan kylmää. Viini tai vesi oli laskettu läpi siivilästä, jossa oli lunta. Helteellä sellaisen juominen oli ihanaa.

Tai sitten pidoissa tarjottiin kuumaa juotavaa, vettä, viiniä tai hyväntuoksuista yrttiteetä. Sellainenkin virkisti ja piristi ja oli kaikin puolin miellyttävää, varsinkin viilenevässä illassa.

Shokeeraava kielikuva: oksennus

Mutta Laodikean seurakunta ei ole kumpaakaan, ei kylmää eikä kuumaa. Se on jäähtynyt tai lämmennyt ympäristönsä vaikutuksesta epämiellyttävän haaleaksi.

Sitten seuraa Kristuksen sanoillaan maalaamassa kuvassa shokkivaikutus: ”Minä oksennan sinut suustani.” Kun pitovieras on odottanut virkistävän kylmää tai piristävän kuumaa juotavaa, ja saakin suuhunsa haaleaa litkua, niin hän oksentaa sen ulos. Aika järkkyä ja ylilyövää toimintaa pidoissa!

Mutta Kristuksen on tarkoituskin käyttää shokeeraavaa kielikuvaa. Äärimmäisen rajulla kuvalla itsestään oksentamassa Kristus haluaa osoittaa Laodikean seurakunnalle sen todellisen tilan. Se on mukautunut väärällä tavalla ympäröivään kulttuuriin ja yhteiskuntaan ja menettänyt Kristuksen kirkon aidon ominaisuutensa eli tässä kuvassa oikean, virkistävän lämpötilansa.

Kristittyjen ja heistä muodostuva seurakunnan pitäisi olla erilaisia kuin ympäröivä maailma. Siksi esim. apostoli Paavali sanoo Roomalaiskirjeessä:

Älkääkä mukautuko tämän maailmanajan mukaan, vaan muuttukaa mielenne uudistuksen kautta, tutkiaksenne, mikä on Jumalan tahto, mikä hyvää ja otollista ja täydellistä (Room. 12:2).

Tämä maailma on Jumalan luoma, mutta se ei ole Jumalan tahdon mukainen. Siksi kirkko ei saa mukautua sellaiseksi kuin sitä ympäröivä maailma on. Niin voi kuitenkin helposti käydä. Siksi Kristus puhui opetuslapsilleen tämän vertauksen:

Te olette maan suola. Mutta jos suola menettää makunsa, millä se saadaan suolaiseksi? Ei se kelpaa enää mihinkään: se heitetään menemään, ja ihmiset tallaavat sen jalkoihinsa (Matt. 5:13).

Jotain vastaavaa Kristus tahtoo sanoa tällä kuvalla pidoista, joissa hän oksentaa suustaan oikean tarjoilulämpötilansa menettäneen juoman. Niin kelvoton hänen silmissään oli Laodikean seurakunnan hengellinen tila.

Mistä haaleus johtui?

Mistä tuo oksettava tila johtui? Tästä: ”Sinä kerskut, että olet rikas, entistäkin varakkaampi, etkä tarvitse enää mitään.” Laodikean kristityt olivat päässeet osallisiksi kaupunkinsa taloudellisesta hyvinvoinnista. Sitä eivät ahdistaneet vainot eivätkä harhaoppiset. Siitä oli tullut laiskanpulskea ja veltto, eikä se enää eronnut Laodikean normaalista meiningistä. Se ei todistanut enää Kristuksesta eikä siitä, että hän on tullut tuomaan ihmisille sanoman mielenmuutoksesta ja kääntymyksestä.

Ennen kaikkea vikana oli se, että Laodikean seurakunta ei huomaamattaan enää tarvinnut Kristusta. Ulkonaisessa vauraudesta ja turvatusta yhteiskunnallisesta asemasta oli tullut sille epäjumala. Se ei enää seissyt Kristuksen edessä hänen armoaan, rakkauttaan, voimaansa ja viisauttaan tarvitsemassa ja janoamassa.

Silloin se oli myös menettänyt oikean itsetuntemuksen: ”Et tajua, mikä todella olet: surkea ja sääliävä, köyhä, sokea ja alaston.” Eli kirkko, joka ulkonaisen hyvinvoinnin takia ei enää etsi Kristusta, on tällainen: surkea ja sääliävä ja köyhä ja sokea ja alaston. Se kekkuloi maailman pidoissa mutta vailla vaatteita.

Parantava kehotus

Kun laodikealaiset on saatu shokeeraavalla kuvalla pysähtymään ja näkemään oma tilansa, alkaa parantaminen. Se alkaa kehotuksella: ”Annan sinulle neuvon: osta minulta tulessa puhdistettua kultaa, niin tulet rikkaaksi, osta valkoiset vaatteet ja pue ne yllesi, niin häpeällinen alastomuutesi peittyi, osta silmävoidetta ja voitele silmäsi, niin näet.”

Kun huomaa pidoissa olevansa köyhä ja sääällittävä ja alaston, niin se on järkyttävää. Mutta sitäkin järkyttävämpää on se, kun tajuaa, että köyhä ja sääällittävä ja alaston ei voi ostaa mitään.

Tai voi sittenkin. Siten, että hän ostaa Kristukselta, joka on ansainnut meidän tarvitsemamme hengellisen aarteen meille meidän puolestamme. Hän lahjoittaa lahjoittaa sen meille armosta. Alastomuutemme peittävät valkoiset vaatteet on pesty puhtaiksi synnistä Jeesuksen sovintoverellä, niin kuin Ilmestyskirjan lopusta ilmenee. Ne syntinen saa Jeesukselta omakseen ilmaiseksi.

Kristus itse on se ”tulessa puhdistettu kulta”, joka tekee itsessään kurjasta ja köyhästä kristitystä rikkaan. Sama, armollinen Kristus on itse se ”silmävoide”, joka parantaa itsettytyväisyyden sokaisemat silmät ja palauttaa hengellisen näkökyvyn. Puolestamme kuollut Kristus on itse myös se vaate, joka peittää häpeällisen alastomuutemme Jumalan edessä. Se on kuin juhlapuku, jonka suojassa itsessään syntinen ihminen voi käydä taivaallisen Isän pitoihin.

Ei Jeesus ole hylännyt meitä

Kristus tahtoo rohkaista Laodikean seurakuntaa sanomalla, että vaikka sen tila on surkea ja vaikka hän nuhtelee sitä tosissaan, niin sen peli ei silti ole menetetty: ”Jokaista, jota rakastan, minä nuhtelen ja kuritan. Tee siis parannus, luovu penseydestäsi!”

Meidän kannattaa kuunnella tuota nuhtelua ja iloita tuosta kurituksesta. Juuri ne kertovat siitä, että hän ei ole hylännyt meitä penseän itsettytyväisyytemme valtaan. Hän tahtoo armahtaa meitä.

Tämän jälkeen seuraa kielikuvassa todella yllättävä käänne. Kuva jatkuu edelleen juhlapidoissa, mutta nyt Kristus itse onkin se kurja ja köyhä. Hän seisoo lukitun oven ulkopuolella. Seurakunta on rikkaana pidoissa sisällä. Mutta jos se seurakunta tai yksittäinen kristitty avaa sydämensä sen ulkopuolelle suljetulle Kristukselle, hän käy sisään. Silloin toteutuu jälleen läheinen yhteys Kristuksen ja kristityn välillä: ”Minä seison ovella ja kolkutan. Jos joku kuulee minun ääneni ja avaa oven, minä tulen hänen luokseen, ja me aterioimme yhdessä, minä ja hän.”

Tätäkin kuvaa kannattaa tarkastella mielikuvituksessaan: Pidot, jossa haalea juoma oksennetaan suusta. Pidot, joissa itse onkin tietämättään sääliävä ja köyhä ja sokea ja alaston. Pidot, joissa maailmankaikkeuden Herra, Alfa ja Omega seisoo uloslukittuna oven ulkopuolella. Ovi, johon hän kolkuttaa, on minun sydämeni ovi. Se kannattaa avata ja päästää sisään tämä sieluni todellinen ystävä. Kun avaan, hän lupaa asettua aterioimaan kanssani, vaikka olenkin hukannut yhteyden häneen.

Tämä voimakas kuva kehottaa jokaista seurakuntaa ja jokaista kristittyä palaamaan Kristuksen luo, tarvitsemaan häntä.

Kehotus voittajalle

Lopuksi tässäkin Kristuksen kirjeessä seurakunnalleen on ”voittajalle” annettu kehotus:

Sen, joka voittaa, minä annan istua kanssani valtaistuimellani, niin kuin minäkin olen voittoni jälkeen asettunut Isäni kanssa hänen valtaistuimelleen (Ilm. 3:22).

Jos kirkko luopuu penseydestään, se pääsee osalliseksi Jeesuksen kunniaan ja vallasta, joka on samaa kunniaa ja valtaa kuin Isällä Jumalalla on.

Ihan lopussa on tässäkin Kristuksen kirjeessä kehotus myös meille:

Jolla on korvat, se kuulkoon, mitä Henki sanoo seurakunnille (Ilm. 3:23).

Mitä tämä tarkoittaa meidän seurakunnillemme? Mitä Henki sanoo Ilmestyskirjan kautta Suomen evankelis-luterilaiselle kirkolle? Tätä kukin voi miettiä tykönään.

Meidän mielestämme se liittyy penseyteen eli itseriittoisuuteen. Ja siitä luopumiseen eli Kristuksen tarvitsemiseen ja hänen luokseen palaamiseen.